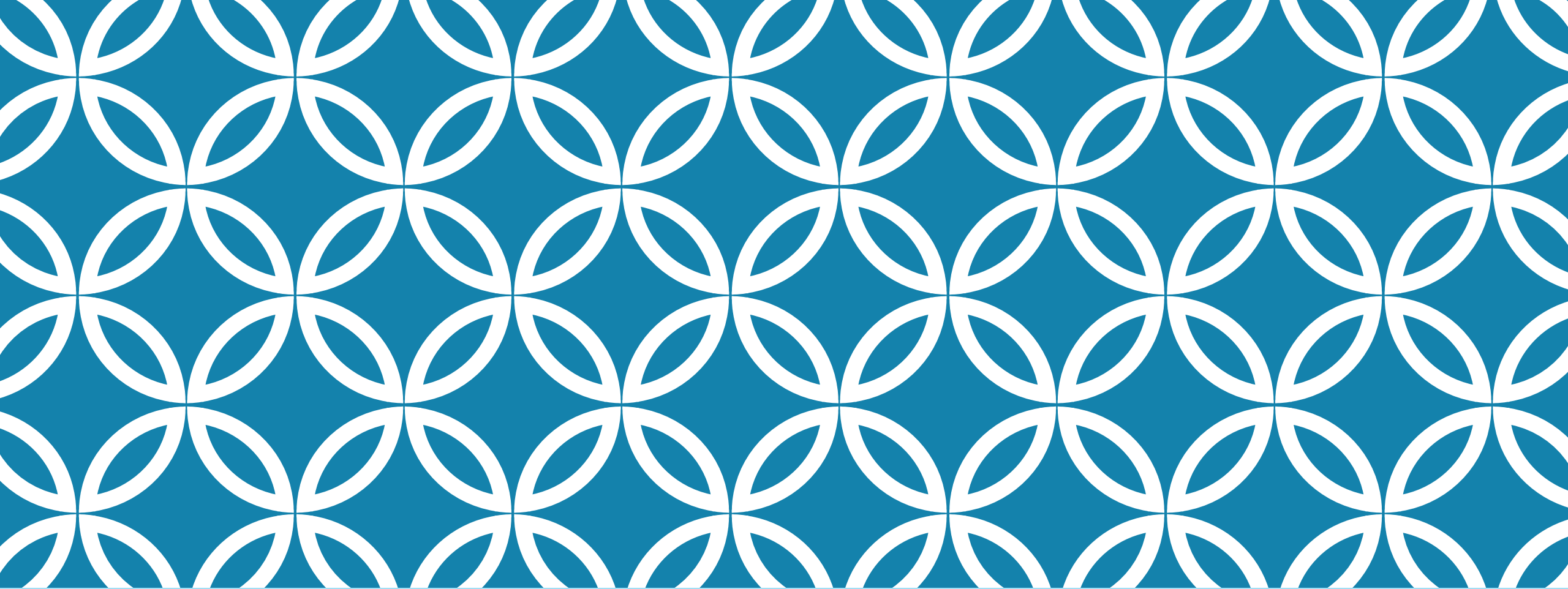

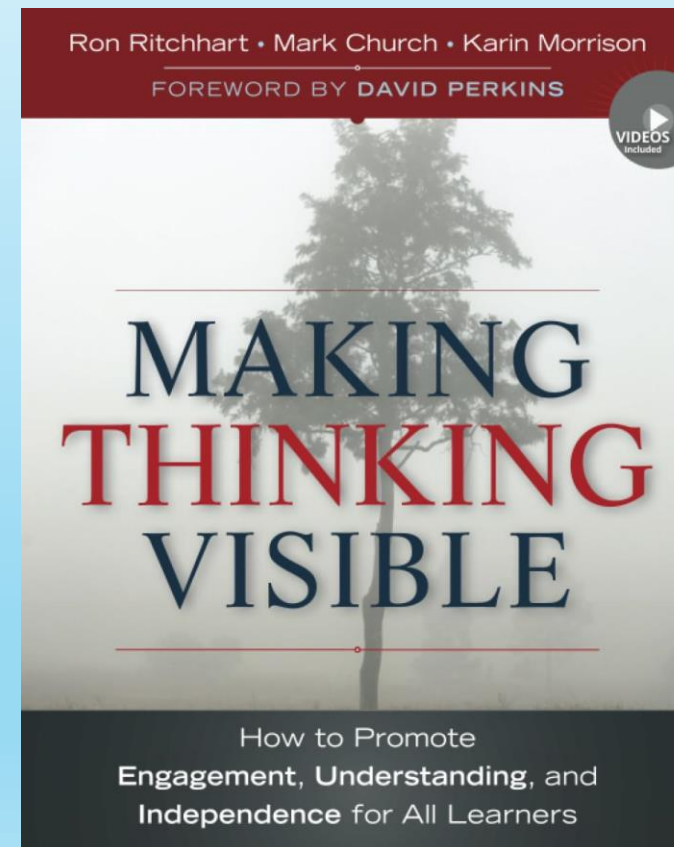

MAŠTYMO RUTINOS

PARENGĖ LOPŠELIO-
DARŽELIO „ŽEMYNA“
PAVADUOTOJA UGDYMU
RAMUTĖ ŽEMAITIENĖ

PADARYK MĄSTYMĄ „MATOMU“

Mokymasis nėra kitų idėjų, minčių ar praktikos perėmimas. Mokymosi pradžia - savo pačių idėjų ir minčių atskleidimas. Tokiu būdu mokymasis tampa naujų idėjų susiejimu su savo mąstymu. Dar vienas svarbus mąstymo žingsnis daugelyje rutinos procedūrų yra domėjimasis ir klausimų kėlimas kaip nuolatinė mokymosi dalis.

MOKINIAI MOKOSI PAŽINTI SAVE KAIP MĄSTANČIUOSIUS

MĄSTYMO RUTINA. KAS TAI?

PROJEKTO „ZERO“ (**DAVE' PERKINS, SHARI TISHMAN IR RON RITCHHART**) MOKSLININKAI SUKŪRĖ MĄSTYMO RUTINĄ, KAD PAGILINTŲ BESIMOKANČIŲJŲ MĄSTYMĄ IR PADĖTŲ TĄ MĄSTYMĄ PADARYTI „MATOMĄ“.

MĄSTYMO RUTINA – TAI KLAUSIMŲ RINKINYS ARBA TRUMPA VEIKSMŲ SEKA, NAUDOJAMA UGDYTINIŲ MĄSTYMOUI PAREMTI IR PALAIKYTI.

MĄSTYMO RUTINA PADEDA MOKYTOJUI ATSKLEISTI BESIMOKANČIŲJŲ MĄSTYMĄ.

MĄSTYMO RUTINA PADEDA UGDYTINIAMS PATIEMS PASTEBĖTI IR ĮVARDYTI TAM TIKRUS „MĄSTYMO VEIKSMUS“, TODĖL TIE „VEIKSMAI“ TAMPA JIEMS PRIEINAMESNI IR NAUDINGESNI KITUOSE KONTEKSTUOSE.

ĮVAIRIOS RUTINOS

NAUDINGA Į RUTINAS PAŽVELGTI IŠ TRIJŲ PERSPEKTYVŲ: KAIP Į PRIEMONES (ĮRANKIUS), KAIP Į STRUKTŪRAS IR KAIP Į ELGESIO MODELIUS.

RUTINOS, KURIOS PADEDA VALDYTI UGDYTINIŲ ELGESĮ IR SĄVEIKĄ.

RUTINOS, KURIOS PADEDA ORGANIZUOTI MOKYMĄSI IR NUSTATYTI BENDRAVIMO BEI DISKUSIJOS TAISYKLES.

RUTINOS, KURIOS STRUKTŪRIZUOJA UGDYTINIŲ MOKYMOSI PROCESĄ.

APIE MĄSTYMO RUTINAS

Mąstymo rutina veikia kaip mąstymo skatinimo **įrankis**. Kaip ir su visais kitais įrankiais, svarbu pasirinkti tinkamą įrankį šiam darbui. Pavyzdžiui, mokytojas gali paklausti: "Kodėl tu taip sakai?".

Mąstymo rutinos etapai veikia kaip savaiminiai pastoliai, kurie gali paskatinti mokinių mąstymą pereiti į aukštesnius ir sudėtingesnius lygmenis bei padeda **struktūruoti** mąstymą.

Kiekviena rutina parengta taip, kad padėtų sutelkti dėmesį į mąstymą.

Taip siunčiama žinia, kad mokymasis nėra kitų idėjų, minčių ar praktikos perėmimas, o mokymosi pradžia - savo pačių idėjų atskleidimas. Tada mokymasis tampa naujų idėjų susiejimu su savo mąstymu. Dar vienas svarbus mąstymo žingsnis daugelyje rutinos procedūrų yra domėjimasis ir klausimų kėlimas kaip nuolatinė mokymosi dalis.

PAGRINDINĖS MĄSTYMO RUTINOS

- POŽIŪRIŲ RATAS
- KŪRYBINIŲ KLAUSIMŲ PRADŽIOS
- KOMPASO TAŠKAI
- PRISIJUNK, PRATĘSK, MESK IŠŠŪKĮ
- ANKSČIAU GALVOJAU, DABAR GALVOJU...
- MATAU – MĄSTAU - DOMIUOSI
- AIŠKINIMO ŽAIDIMAS
- MĄSTAU - GALVOJU - TYRINĖJU

MATAU – MAŠTAU - DOMIUOSI

1. Ką pastebite? Kas patraukia dėmesį? (įvardiju)

2. Ką matote? Ką reiškia tai, ką pastebėjote?

3. Kokių klausimų kilo? Kas neaišku?

Netikėti, įdomūs vaizdai gali paskatinti vaikų susidomėjimą.

Ši rutina sukurta tam, kad ugdytiniai atidžiai ir sąmoningai stebėtų aplinką: tai paskatintų gilesnes įžvalgas, interpretacijas, smalsumą.

Atidus stebėjimas (kelias minutes) suteikia galimybę įsižiūrėti, atkreipti dėmesį prieš interpretuojant. Pastebėjimai gali atverti naujas tyrinėjimo ir mąstymo sritis, kurias inicijuoja patys ugdytiniai.

Ši rutina leidžia iškelti klausimus gilesniems tyrimams, todėl ji tinka, kai pradedama nagrinėti nauja tema, dalykas, reiškinys.

Tinkamo turinio parinkimas

Vaikų galima paprašyti atidžiai pažvelgti į paveikslą, nuotrauką, vaizdo įrašą, lentelę, rastą daiktą, skulptūrą – iš esmės į bet ką, ką galima stebėti, interpretuoti, domėtis. Kad rutina būtų tinkama, stebėjimo objekte turi būti svarbių detalių, kurias reikia pastebėti. Vaizdas turi būti šiek tiek dviprasmiškas, vaikams dar nėra žinomas, daug išaiškinimo variantų, pasižymintis detalumu, kuris išryškėja po ilgesnio stebėjimo.

AIŠKINIMO ŽAIDIMAS

1. Atidžiai stebime objektą/vaizdą, kurį bandome suprasti.
2. Įvardijame pastebėtą objekto savybę.
3. Apibūdiname tai. Kas tai galėtų būti? Kokį vaidmenį, funkciją jis galėtų atlikti?
4. Pateikiame priežastis. Kas verčia mus taip sakyti?
5. Siūlome alternatyvas. Kas tai dar galėtų būti? Kas verčia mus taip sakyti?

Ši mąstymo rutina sukurta tam, kad ugdytiniai atidžiai įsižiūrėtų į daikto/objekto ar reiškinių ypatybes/detales, o paskui sugalvotų kelis paaiškinimus, kodėl kažkas yra būtent taip, kaip yra. Ši rutina moko išskaidyti visumą į dalis arba suprasti visumą, nagrinėjant sudedamąsias dalis.

Tinkamo turinio parinkimas

Mokslo reiškiniai, istoriniai įvykiai, geografiniai vaizdai, gamtos reiškiniai.

KŪRYBINIŲ KLAUSIMŲ PRADŽIOS

1. Sugalvokite mažiausiai 7 klausimus.

Kodėl...? Kas, jeigu...? Koks yra...tikslas? Kas pasikeistų, jeigu...? Jeigu būtų...ar...?
Kas būtų, jeigu žinotume...? Koks skirtumas tarp...ir...? Tarkime, kad...

2. Sukurtų klausimų sąrašė pažymėkite įdomiausius klausimus ir pasirinkite vieną, kurį tyrinėsite (analizuoju).

3. Apmąstykite, kokių naujų minčių kilo nagrinėjant temą (kita perspektyva).

Ši rutina moko klausti, formuoti klausimus, kurie skatina mąstyti, domėtis, tyrinėti.

Klausimų pavyzdžiai:

Ką norėtum sužinoti apie pingvinus?

Kodėl pingvinai eina vorele?

Kas šitoje nuotraukoje yra įdomaus?

Koks skirtumas tarp pingvinų, kurie gyvena šiaurėje ir pietuose?

Jeigu pingvinas keliautų vienas, ar jis išgyventų?

Ką tu manai apie pingvinų gyvenimo būdą?

Kas būtų, jeigu pingvinai nemokėtų plaukti?

Kas svarbiausia, kad pingvinas išgyventų?

